

הא' בן-חיים: השאלה היא עקרונית, כפי שהדגיש אותה יפה שלי. לא יהיה נכון שנצביע על רגל אחת. עד עכשיו נלחמה האקדמיה בדברים מזוירים כאלה בלשון. נמשיך לדון בשאלה מבחינה עקרונית בישיבה הבאה.

לא כל כך נכון לומר, שהאקדמיה מחליטה, והקהל נוהג כמנהגו. כעבור שנים רואים, שמה שהאקדמיה מחליטה מתקבל. המלה "אמרכלות" הייתה בתיק שנים רבות, עד שהפכה להיות מלה כללית.

נדון במונח "לעדכן" לא על רגל אחת.

הא' בלאו: רציתי להעיר, שאין קושי בעברית לתאר פעולה, שהתחילו בה והמשיכו בה, ולומר "לעדכן" במשמעות: לטפל טיפול ממושך, כדי לשמור על הקטלוג וכדומה במצב הראוי לאותה שעה.

הישיבה התשעים

ביום כ"ט באדר תשכ"ט בשעה 10.30–12.00 לפני הצהריים בבית האקדמיה בירושלים. הנוכחים: החברים האדונים אברמסון, אורבך, בלאו, בן-חיים, ברגרין, מירסקי, מלמד, סדן, רבין, ריבלין, שלי. המנהל האמרכלי הא' בן-מנחם, הגב' קלאר, המזכירים המדעיים האדונים איתן ומדן. האדונים ייבין ושירמן בחו"ל.

סדר היום: א. בחירת חברים לאקדמיה

ב. תיקון הסעיפים 11, 12, 14 בתקנון האקדמיה.

א. הא' בן-חיים: לפי התיקון האחרון בחוק המוסד העליון ללשון העברית מספר החברים הנוכחים כאן כשר לדון בעניינים שבסדר היום. הוועדה לביורר סגולות המועמדים לחברים באקדמיה דנה ב-15 הצעות שהוגשו לה כדין, והחליטה להמליץ לפני המליאה, שתבחר בישיבה זו 3 חברים, אף על פי שלפי התיקון בחוק יש 6 מקומות פנויים.

ההצעה נתקבלה פה אחד

הוחלט ללא התנגדות ובהימנעות חבר אחד, שאותה וועדה תמשיך בהכנת הבחירה של חברים נוספים.

האדונים שלמה מורג

שמשון מלצר

אברהם קריב

נבחרו לחברי האקדמיה.

ב. הא' שלי: באחת הישיבות של המליאה הוחלט למצוא דרך להרחיב את חוג החברים של האקדמיה מעבר לתחום שקבע החוק. הרחבת החבורה הייתה דרושה משני טעמים: ראשית, החוק הגביל מצד אחד את מספר החברים לעשרים ושלושה, אבל מצד שני הטיל חובה של מניין חוקי (קוורום) – נוכחותו של רוב מספר החברים לקיום כל ישיבה שהיא; ואילו לדיון בעניינים מסוימים – קוורום חמור, שני שלישים של מספר החברים, מניין שהיה קשה לזכות בו בנקל. היו מקרים, שנדחו ישיבות חשובות, משום שלא היה המניין הדרוש. לא תמיד יכלו חברים

להשתתף בישיבות. ולא דווקא מטעמי גיל. מצוי שחברים זקנים יותר באו לישיבות, וצעירים שבהם לא יכלו. הרבה עומס העבודה גורם. שהרי כל אחד רתוק לעבודתו הרגילה, לכתיבה, להוראה ולמחקר.

כיצד ניתן להגדיל את החבורה? הדרך הפשוטה הייתה לכאורה לשנות את החוק ולבקש, שיהיו יותר מ-23 חברים. בדקנו ומצאנו, ששינוי זה לא היה בו כדי לשנות את שיעור הקוורום, שכן הוא עולה עם מספר החברים.

היה הכרח לעקוף את הוראת החוק, הכובלת את המוסד במספר 23; הוצע, כי לשם הקלה על כינוס ישיבות לא יבואו במניין העשרים ושלושה חברים שעברו את גיל שבעים וחמש. משוכה חבר והגיע לשבעים וחמש שנה, מותר לבחור כנגדו חבר חדש למילוי המספר 23. החבר הקשיש נשאר חבר כשהיה, במלוא הזכויות, כהוראת החוק האומרת, שחבר האקדמיה נבחר לכל ימי חייו. שעה שניתן לו להשתתף בישיבות, קולו בא במניין, אלא שלגבי המספר 23 – הקובע היקפו של הקוורום – אין הוא בא עוד במניין, וממילא היעדרו אינו פוגע בחוקיותה של הישיבה. כך הורחב חוג החברים, אך לא הורחב הקוורום.

הצעה זו חייבה תיקון בסעיף 4 של החוק. ניסחנו את התיקון. מליאת האקדמיה קיבלה אותו, והכנסת אישרה אותו. אחר המלים "מספר חברי המוסד יהיה לא פחות מחמישה עשר, ולא יותר מעשרים ושלושה" נוספו המלים: "חברים בני שבעים וחמש ומעלה לא יבואו במניין זה".

לאחר שאושר התיקון בכנסת ונתפרסם ב"רשומות", ראינו הכרח לתקן לפיו גם את התקנון של האקדמיה, כי עד כאן אין עניין הגיל נזכר בו בכלל. אין בתקנון תקנה, המבחינה בין חברים לפי גילם. על כן, אם תקנה אחת אומרת, שדרוש רוב מוחלט או שני שלישים של חברי האקדמיה, פירוש הדבר: רוב של כל חברי האקדמיה ללא הבדל גיל; שוב נמצאנו מגדילים את הקוורום, והקושי במקומו עומד.

שינוי בתקנון אינו מחייב חקיקת חוק ואישור הכנסת; מליאת האקדמיה מוסמכת לשנות את תקנונה. אנו זקוקים לתקנה שתקבע לנו, כי מניין הקוורום נקבע לפי המספר של 23 חברים; רוב מוחלט של מספר זה, או רוב של שני שלישים. אבל במניין הקולות באים גם קולותיהם של חברים שעברו את גיל שבעים וחמש. יש בתקנון שלוש תקנות לעניין שאנו דנים עליו.

הא' בן-חיים: נאמר שיש חברים, שאינם באים לישיבות. אני מבקש להדגיש, כי עיקר העבודה של האקדמיה היא בוועדות. נכון, שאין לשום דבר תוקף, אם לא נדון במליאה. יש חברים מחוץ לירושלים, הבאים בקביעות לישיבות הוועדות, אבל קשה להם לבוא לישיבת המליאה לירושלים מכמה וכמה טעמים. חלק מן החברים משתתף בקביעות וברציפות בכל העבודה. לכן אני רואה לציין, שחברים אלה נעדרים רק מישיבות המליאה.

הא' שלי: תקנה 11 אומרת:

המניין הדרוש לקיים ישיבת המליאה לשם דיון בכל עניין שהוא, להוציא את העניינים המנויים בתקנה 12, הוא רוב מוחלט של חברי האקדמיה הנמצאים אותה שעה במדינה. לפי התיקון המוצע ייאמר:

"המניין הדרוש לקיים ישיבת המליאה לשם דיון בכל עניין שהוא, להוציא את העניינים המנויים בתקנה 12, הוא מספר חברי האקדמיה השווה לרוב מניינם של חבריה לפי סעיף 4 של החוק, הנמצאים אותה שעה בארץ".

היינו רוב של 23 – כלומר 12 חברים – כשהחברים שהם למעלה מגיל 75 הם בכלל הזכאים להצביע כפי שהיו קודם לכן.

הוא הריץ לגבי תקנה 12 ותקנה 14, שנוסחן שלהן ישתנה לפי זה.